

UREDBA O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI STANOVNIŠTVA OD ŠEĆERNE BOLESTI

("Sl. glasnik RS", br. 18/94)

Član 1

Ovom uredbom utvrđuju se oblici šećerne bolesti za čije se sprečavanje, rano otkrivanje i lečenje preduzimaju mere zdravstvene zaštite, kao i program zdravstvene zaštite stanovništva od šećerne bolesti.

Član 2

Oblici šećerne bolesti za čije se sprečavanje, rano otkrivanje i lečenje preduzimaju mere zdravstvene zaštite su:

- 1) insulin zavisni dijabetes melitus,
- 2) insulin nezavisni dijabetes melitus,
- 3) dijabetes melitus u vezi sa malnutricijom,
- 4) oštećena tolerancija glukoze, i
- 5) gestacioni dijabetes melitus.

Član 3

Zdravstvena zaštita stanovništva od šećerne bolesti iz člana 2 ove uredbe sprovodi se po programu kojim su utvrđeni: opšti i specifični ciljevi u zdravstvenoj zaštiti od šećerne bolesti do 2000-te godine, operativni zadaci i mere u zdravstvenoj zaštiti od šećerne bolesti, način sprovođenja zadatka i mera, obim zdravstvene zaštite i mera i učesnici u sprovođenju programa i njihovi zadaci.

Program zdravstvene zaštite stanovništva od šećerne bolesti iz stava 1 ovog člana odštampan je uz ovu uredbu i njen je sastavni deo.

Član 4

Sredstva za zdravstvenu zaštitu stanovništva od šećerne bolesti iz čl. 2 i 3 ove uredbe obezbeđuju se u skladu sa zakonom.

Član 5

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

PROGRAM ZDRAVSTVENE ZAŠTITE STANOVNIŠTVA OD ŠEĆERNE BOLESTI

I OPŠTI I SPECIFIČNI CILJEVI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠEĆERNE BOLESTI DO 2000. GODINE

1. Unapređenje zdravlja i zdravstvene kulture stanovništva,
2. Smanjenje broja nedijagnostikovanih slučajeva dijabetesa i posebno identifikacija osoba sa visokim rizikom za nastanak dijabetesa.
3. Rana dijagnostika dijabetesa radi primene odgovarajuće terapije, kako bi se smanjio morbiditet i mortalitet.
4. Prevencija i rana dijagnostika akutnih komplikacija radi pravovremenog i adekvatnog lečenja.
5. Prevencija i smanjenje učestalosti dijabetičnih komplikacija i invalidnosti nastale zbog dijabetesa:
 - redukcija novih slučajeva slepila uzrokovanih dijabetesom za 1/3 ili više,
 - redukcija terminalnog bubrežnog oštećenja uzrokovano dijabetesom najmanje za 1/3,
 - redukcija amputacije usled dijabetične gangrene za 50%,
 - redukcija faktora rizika u cilju smanjenja morbiditeta i mortaliteta od koronarne bolesti kod obolelih od dijabetesa.
6. Izmena zdravstvenog ponašanja osoba koje pripadaju visokorizičnim grupama za nastanak dijabetesa, obolelih od dijabetesa i članova njihovih porodica.
7. Uspostavljanje jedinstvenog Republičkog registra za šećernu bolest i sistematsko praćenje obolevanja i umiranja stanovništva od ove bolesti.

II OPERATIVNI ZADACI I MERE U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI OD ŠEĆERNE BOLESTI

1. Rano otkrivanje dijabetesa kroz redovan rad:
 - a) osnovne zdravstvene delatnosti,
 - b) specijalističkih službi.
2. Primena odgovarajućih dijagnostičkih postupaka.
3. Adekvatno zbrinjavanje novootkrivenih bolesnika od dijabetesa i praćenje i lečenje osnovne bolesti i komplikacija.
4. Efikasna terapija i rehabilitacija dijabetičnih komplikacija.
5. Komisijski pregled i utvrđivanje potrebe za produženo lečenje obolelih od dijabetesa na osnovu utvrđenih indikacija u odgovarajućim ustanovama.
6. Ocena radne sposobnosti i prekvalifikacija obolelih od dijabetesa.
7. Sistematsko praćenje i lečenje osoba koje pripadaju visoko rizičnim grupama za nastanak dijabetesa.
8. Rad polivalentne patronaže u porodici i zajednici.
9. Zdravstveno-vaspitni rad sa osobama koje pripadaju visoko rizičnim grupama za nastanak dijabetesa.

10. Zdravstveno-vaspitni rad sa osobama obolelim od dijabetesa i članovima njihovih porodica radi odgovarajuće kontrole i nege u porodičnim uslovima.

11. Edukacija lekara, ostalih zdravstvenih radnika kao i drugih profila stručnjaka (dijetetičara, psihologa, socijalnih radnika, pravnika i dr.) iz oblasti prevencije, dijagnostike, terapije, rehabilitacije i zdravstveno-vaspitnog rada sa obolelim od dijabetesa i njegovih komplikacija.

12. Epidemiološko istraživanje.

13. Vođenje jedinstvene medicinske dokumentacije i evidencije.

14. Koordinacija rada svih učesnika u sprovođenju programa.

III NAČIN SPROVOĐENJA ZADATAKA I MERA

1. Rano otkrivanje šećerne bolesti:

- pregled glikoze u krvi pre i dva časa posle probnog doručka;
- pregled glikoze u krvi u toku OGTT;
- pregled urina na glikozu i aceton.

2. Dijagnostički postupci:

- prvi i ponovni specijalistički pregled osoba koje su epidemiološki, klinički ili laboratorijski suspektne na dijabetes;
- laboratorijska obrada.

3. Praćenje, lečenje i rehabilitacija obolelih od dijabetesa i njegovih komplikacija:

- prvi i ponovni specijalistički pregled;
- laboratorijska obrada;
- terapija;
- higijensko-dijetetske mere;
- bolničko lečenje;
- rehabilitacija obolelih od dijabetesa, sa primenom programirane telesne aktivnosti;
- lečenje i rehabilitacija obolelih od dijabetesa sa komplikacijama.

4. Praćenje i lečenje osobe koje pripadaju visoko rizičnim grupama za nastanak dijabetesa:

- prvi i ponovni specijalistički pregled osoba koje pripadaju visoko rizičnim grupama za nastanak dijabetesa;
- prvi i ponovni pregled trudnica sa gestacionim dijabetesom.

5. Rad polivalentne patronažne službe u porodici i zajednici.

6. Zdravstveno-vaspitni rad:

- neposredan zdravstveno-vaspitni rad sa zdravim stanovništvom, osobama sa visokim rizikom za nastanak dijabetesa, obolelima i članovima njihovih porodica primenom utvrđenih metoda i oblika rada u ovoj oblasti (individualni razgovor, rad u maloj grupi, životna demonstracija, predavanje i organizovani prikaz izložbe);

- korišćenje zdravstveno-vaspitnih sredstava sa odgovarajućim sadržajem (filmovi, dijafilmovi, dijapozitivi, agitke, časopisi: "Šećerna bolest" i "Zdravlje" i dr.).

7. Stručno usavršavanje zdravstvenih radnika i edukacija kadrova za rad u oblasti dijabetesa;

- dodiplomska i organizovana poslediplomska nastava iz dijabetologije na medicinskim fakultetima;

- utvrđeni oblici rada koje organizuje stručna komisija za dijabetološku zaštitu;

- organizovana edukacija kadrova za rad u ovoj oblasti, koja se obavlja u odgovarajućim zdravstvenim ustanovama prema utvrđenom programu.

8. Epidemiološka istraživanja:

- sagledavanje raširenosti i učestalosti dijabetesa i njegovih komplikacija na osnovu podataka Registra, ambulantno-polikliničkih stacionarnih ustanova, izveštaja o uzroku smrti, ciljnih studija i dr;

- izučavanje faktora rizika za nastanak dijabetesa.

9. Vođenje jedinstvene medicinske dokumentacije.

10. Koordinacija rada svih učesnika u sprovođenju programa.

IV OBIM ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I MERA

1. Rano otkrivanje šećerne bolesti:

- krvni srodnici obolelih od dijabetesa;

- lica starija od 45 godina;

- žene sa smetnjama u trudnoći (spontani pobačaji, rađanje dece sa porođajnom masom preko 4,5 kg, intrauterina i perinatalna smrtnost novorođenčadi, kongenitalne malformacije itd.);

- gojazne osobe, bez obzira na životno doba, kao i osobe koje u anamnezi navode periode debljanja i mršavljenja bez poznatog razloga;

- osobe koje su bolovale ili boluju od bolesti koje pokazuju sintropizam sa šećernom bolešću, odnosno utiču na toleranciju glikoze (hipertenzija, infarkt miokarda, obliterantna arterioskleroza, poremećaji metabolizma lipida, hipoglikemična stanja, katarakta, Dipitrenova bolest, holesistopatija, pankreatitis);

- osobe sa pojedinim znacima i simptomima ili bolestima koje bi mogle da ukazuju na šećernu bolest (hipoglikemične pojave, naglo mršavljenje, furunkuloza, alveolarna pioreja, pruritus vulve);

- osobe koje su u prethodnim pregledima pokazivale znake smanjene tolerancije glikoze (pojedinačno povišene vrednosti šećera u krvi i pozitivan šećer u mokraći) i tzv. "granični slučajevi".

2. Dijagnostički postupci: ("Dijabetes mellitus", stručno-metodološko uputstvo za lekare).

3. Praćenje i lečenje registrovanih bolesnika:

- kontrolni pregled:

a) insulin zavisni dijabetičari - najmanje 6 puta godišnje,

b) insulin nezavisni dijabetičari - najmanje 3 puta godišnje,

- EKG i oscilometrija - 2 puta godišnje (pregled ultrazvukom perifernih arterija);

- Ro-grafija pluća i srce - prema indikacijama;

- oftalmološki pregled - jedanput godišnje;

- neurološki, laboratorijski i drugi pregledi i ispitivanja prema indikacijama.

4. Praćenje i lečenje osoba koje pripadaju visokorizičnim grupama za nastanak dijabetesa;

- specijalistička obrada svih registrovanih osoba - jedanput godišnje;

- sve registrovane osobe - dva kontrolna pregleda godišnje;

- specijalistička obrada i tri kontrolna pregleda svih trudnica sa gestacionim dijabetesom za vreme trudnoće, kao i žena sa dijabetesom utvrđenim pre trudnoće - tokom trajanja trudnoće.

5. Rad polivalentne patronaže;

- osobama obolelim od dijabetesa - najmanje jedna kućna poseta a po potrebi i više (uz konsultaciju sa lekarom iz savetovališta).

6. Zdravstveno-vaspitni rad:

(obim rada se planira u okviru jedinstvenog programa zdravstvenog vaspitanja za određeno područje).

V UČESNICI U SPROVOĐENJU PROGRAMA I NJIHOVI ZADACI

U obezbeđivanju i sprovođenju zdravstvene zaštite od šećerne bolesti utvrđene zakonom i ovim programom učestvuju:

- građanin kao pojedinac i porodica,

- preduzeća, obrazovne i druge ustanove,

- humanitarne, verske, sportske i druge organizacije, zajednice i udruženja,

- organizacija zdravstvenog osiguranja,

- lokalne zajednice, opštine, gradovi, autonomne pokrajine i Republika.

U sprovođenju zdravstvene zaštite od šećerne bolesti učestvuju i sve zdravstvene ustanove i svi drugi oblici obavljanja zdravstvene delatnosti u društvenom i privatnom sektoru.

U sprovođenju ovog programa pojedine zdravstvene ustanove imaju posebne zadatke i to:

I nivo

Dom zdravlja - zdravstveni centar

Opšta medicina:

- prijava novootkrivenog dijabetičara;
- Odjava umrlog dijabetičara;
- Učešće u radu na ranom otkrivanju dijabetesa na području opštine;
- Dijagnostika dijabetesa na osnovu:
 - anamnestičkih podataka;
 - merenja TT;
 - merenja TV;
 - kliničkog pregleda;
 - pregleda glikoze u krvi;
 - pregleda urina na glikozu i aceton;
- sprovodi zdravstveno-vaspitni rad sa obolelima od dijabetesa i osoba pod rizikom (individualno) u cilju primene;
- dijete;
- terapija fizičkom aktivnošću;
- terapije peroralnim antidijabeticima;
- sprovodi terapiju kod obolelih od dijabetesa:
 - primenom dijete;
 - primenom fizičke aktivnosti;
 - primenom peroralnih antidijabetika;
- sprovodi insulinsku terapiju ali je ne uvodi;
- započinje terapiju hitnih stanja iz domena dijabetologije i dalje ih šalje u savetovalište.

Savetovalište (kadar):

- specijalista opšte medicine, i
- specijalista interne medicine (kurs iz dijabetologije).

Profesionalni edukator

- viša medicinska sestra sa posebno organizovanim kursom.

Savetovalište - zadaci:

- vodi registar za dijabetes kao i evidenciju osoba koje pripadaju visokorizičnim grupama za nastanak dijabetesa;
- u saradnji sa matičarskom službom odgovarajuće opštine i zavodom za zaštitu zdravlja vodi evidenciju umrlih dijabetičara;
- uspostavlja vezu između prijave registru i zdravstvenog kartona svakog dijabetičara;
- planira i koordinira rad na ranom otkrivanju dijabetesa naročito u rizičnim grupama (pored ostalog izvodi OGTT obični ili na dva sata ili produženi sa insulinemijom).

Sarađuje sa:

- odgovarajućim službama doma zdravlja i zdravstvenog centra;
 - dijabetološkom službom na sekundarnom nivou;
 - zavodima za zaštitu zdravlja;
 - izrađuje godišnji izveštaj o nastanku komplikacija kod obolelih od dijabetesa i dostavlja ga republičkom centru za dijabetes;
 - pruža zdravstvenu zaštitu obolelima od dijabetesa;
 - terapija dijabetesa prilagođena ovom nivou zdravstvene zaštite na osnovu preporuka iz odgovarajućih jedinica ili republičkog centra;
 - donosi odluku o prevođenju sa oralne na insulinsku terapiju;
 - sprovodi skrining program u cilju ranog otkrivanja dijabetesnih komplikacija pri čemu uključuje kardiologa, nefrologa, oftalmologa, neurologa itd;
 - prati metaboličko stanje obolelih u cilju prevencije komplikacija;
- a) glikemija u dnevnom profilu;
- b) glikozilirani hemoglobin;
- v) lipidni status (holesterol i trigliceridi);
- g) elektroliti i bikarbonati u krvi i u urinu:
- na osnovu metaboličkih poremećaja i prisutnih komplikacija donosi odluku o upućivanju dijabetičara na bolničko lečenje uz prethodnu konsultaciju sa lekarom opšte medicine;
 - sprovodi terapiju početnih stadijuma mikro i makrovaskularnih komplikacija;
 - sprovodi edukaciju zdravstvenih radnika (lekara i srednjeg i višeg medicinskog osoblja);
 - sprovodi edukaciju dijabetičara i članova njihovih porodica (rad u maloj grupi);
 - sprovodi zdravstveno-vaspitni rad sa stanovništvom;
 - nastavlja produženo lečenje trofičnog ulkusa i drugih promena u sklopu komplikacija dijabetesnog stopala (lokalna obrada rane i antibiotska terapija);

- sprovodi edukaciju u vezi samokontrole glikemije, glikozurije, acetonurije i mikroalbuminurije (test trake).

Na nivou opštine u kojoj postoji interno odeljenje u kome se leče oboleli od dijabetesa, pored dijagnostičkih i terapijskih postupaka navedenih za savetovalište obavlja se i sledeće:

Dijagnostički postupci:

- određivanje nivoa holesterola i triglicerida;
- određivanje vrednosti elektrolita u krvi i u urinu;
- određivanje acidobaznog stanja;
- Terapija akutnih komplikacija dijabetesa:
 - hipoglikemično stanje;
 - dijabetična ketoacidoza;
 - infekcija;
- Terapija manje komplikovanih slučajeva mikroangiopatija i makroangiopatija;
- Individualni zdravstveno-vaspitni rad u toku lečenja i pri otpustu (sadržaj kao u savetovalištu).

II nivo

Dijabetološka zaštita na II nivou sprovodi se u kliničkim i kliničko-bolničkim centrima, klinikama, institutima i zavodima (centri za dijabetološku zaštitu).

Centar za dijabetološku zaštitu

a) dispanzer za dijabetes:

1. Vodi registar zdravstvene ustanove za dijabetes kao i evidenciju osoba koje pripadaju visokorizičnim grupama za nastanak dijabetesa na području zdravstvene ustanove.
2. Izrađuje i evaluira planove rada za svoje područje.
3. Pruža stručno-metodološku pomoć i vrši nadzor nad radom savetovališta za dijabetes.
4. Pruža stručno-metodološku pomoć i koordinira rad iz oblasti dijabetološke zaštite sa odgovarajućim službama u zdravstvenom centru.
5. Prati savremena dostignuća u oblasti dijabetologije i organizuje i sprovodi edukaciju lekara, ostalih zdravstvenih radnika i drugih profila stručnjaka (dijetetičara, psihologa, socijalnih radnika, pravnika i dr.) iz oblasti prevencije, dijagnostike, terapije, edukacije i rehabilitacije obolelih od dijabetesa i njegovih komplikacija.
6. Vršiti dijagnostiku dijabetesa na osnovu:
 - anamnestičkih podataka;
 - merenja TT;
 - merenja TV;

- kliničkog pregleda;
- pregleda glikoze u krvi;
- pregleda glikoze u krvi u toku OGTT;
- pregleda urina na glikozu i aceton;
- određivanje nivoa holesterola i triglicerida;
- određivanje vrednosti elektrolita u krvi i urinu;
- određivanje acidobaznog stanja;
- konsultativnih pregleda kardiologa, neurologa i oftalmologa.

7. Sprovodi individualan i grupni zdravstveno-vaspiti rad (sadržaj kao u savetovalištu).

8. Na osnovu medicinske dokumentacije i evidencije dostavlja izveštaj o radu nadležnom zavodu za zaštitu zdravlja i Republičkom centru za diabetologiju.

9. Sprovodi nadzor nad stručnim radom zdravstvenih ustanova I nivoa na svom području.

b) Stacionarni, odsek, odnosno odeljenje

1. Vršiti dijagnostiku i klasifikaciju dijabetesa procenjuje metaboličku kontrolu bolesti kao i rezidualnu funkciju pankreasa na osnovu sledećih analiza i postupaka:

- OGTT sa određivanjem insulinemije,
- Glukagonski test sa određivanjem C-peptida,
- IVGTT sa određivanjem insilnemije,
- Određivanje baznog insulinskog nivoa i u profilu,
- Određivanje baznog nivoa C-peptida i u profilu,
- Određivanje RIA metodom drugih hormona značajnih za glikoregulaciju,
- Određivanje glikozilovanog hemoglobina (Hb_{1c} za procenu koncentracije),
- Određivanje lipidnog statusa (elektroforeza lipoproteina), i
- Funkcionalna ispitivanja koja su od značaja za procenu udruženosti sa bolestima koje dovode do poremećaja glikoregulacije,
- dijagnostike mikro i makroangiopatija - standardnim dijagnostičkim metodama;
- retionopatija - pregled očnog dna;
- nefropatija i standardna laboratorijska i funkcionalna ispitivanja;
- polineuropatija - neurološki pregled.

2. Sprovodi zdravstveno-vaspiti rad sa obolelima od dijabetesa kod kojih se primenjuju posebni terapijski postupci opredeljeni za ovaj nivo diabetološke zaštite ("petodnevni tečaj zdravstvenog vaspitanja za hospitalizovana lica").

3. Sprovodi terapiju:

Pored terapije koja se radi na odeljenju opšteg tipa radi i sledeće:

- lečenje gojaznosti;
- primena tzv. optimalizovane (dve doze) i intenzifikovane (više od 2 doze) insulinske terapije;
- lečenje akutnih i hroničnih komplikacija dijabetesa;
- lečenje srednje teških akutnih i hroničnih slučajeva dijabetesa.

v) *Endokrinološka - dijabetološka laboratorija:*

- odgovarajući stručni poslovi za potrebe dijagnostike - dijabetesa.

Nadležni zavod za zaštitu zdravlja:

1. Prati raširenost i učestalost dijabetesa na svom području na osnovu podataka registra za dijabetes, ambulantno-polikliničkih i stacionarnih ustanova i izveštaja o uzroku smrti, ciljanih studija itd.
2. Pruža stručno-metodološku pomoć dispanzeru i savetovalištim u izradi planova rada uključujući i zdravstveno vaspitanje.
3. Obezbeđuje koordinaciju i učestvuje u organizovanim akcijama detekcije dijabetesa.
4. Na osnovu medicinske dokumentacije i evidencije izrađuje izveštaje o radu i dostavlja ih Zavodu za zaštitu zdravlja Srbije.

III nivo

Institut za dijabetes i bolesti metabolizma (Republički centar za dijabetes i referentno zdravstvena ustanova za dijabetes)*.

* Do osnivanja ovog instituta funkciju Republičkog centra vršice Institut za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma Kliničkog centra Srbije.

1. Vodi Republički registar za dijabet i prati epidemiološku situaciju dijabetesa u saradnji sa Zavodom za zaštitu zdravlja Srbije.
2. Utvrđuje i prati sprovođenje stručno-metodoloških i doktrinarnih uputstava u oblasti dijabetološke zaštite.
3. Planira, organizuje i evaluira rad u oblasti dijabetološke zaštite u saradnji sa Zavodom za zaštitu zdravlja Srbije.
4. Prati organizaciju, kvalitet i efikasnost rada i koordinira rad svih zdravstvenih organizacija koje se bave dijabetološkom zaštitom u saradnji sa Zavodom za zaštitu zdravlja Srbije.
5. Pruža stručno-metodološku pomoć odgovarajućim dispanzerima i vrši nadzor nad njihovim stručnim radom u saradnji sa Zavodom za zaštitu zdravlja Srbije.
6. Sprovodi dijagnostiku dijabetesa, dijabetesnih komplikacija, procenjuje metaboličku kontrolu, procenjuje rezidualnu funkciju pankreasa.

- Vršiti sve funkcione testove za dijagnozu dijabetesa, procenu tipa dijabetesa, rano otkrivanje poremećaja glikoregulacije (kao na II nivou).
 - Procenjuje rezidualnu funkciju beta ćelija (Glukagonski test, insulin, C-Peptid u profilu).
 - Određuje odgovor kontraregulatornih hormona u toku indukovane hipoglikemije.
 - Određuje rane poremećaje u sekreciji endokrinog pankreasa na osnovu odgovora insulina i proinsulina u provokativnim testovima (IVGTT).
 - Određuje insulinska antitela, imune komplekse i slobodni insulin u cilju otkrivanja imunološke insulinske rezistencije.
 - Određuje broj i afinitet insulinskih receptora za procenu insulinske rezistencije.
 - Primenjuje D-lump tehniku za ispitivanje insulinske rezistencije.
 - Primenjuje indirektnu kalorimetriju za procenu tipa glukozne utilizacije.
 - Vršiti složena imunološka ispitivanja radi procene tipa dijabetesa (HLA tipizacija, ICA, određivanje subpopulacije T-limfocita, interleukina itd.), kao i otkrivanja ranih imunoloških poremećaja koji dovode do IZDM.
 - Koristi veštački pankreas za određivanje dnevnih potreba insulina u nestabilnom dijabetesu i procenu metaboličke kontrole.
 - Dijagnostikuje početnu nefropatiju na osnovu određivanja mikroalbuminurije, izlučivanja NAG urinom i određivanje GFR.
 - Ispituje strukturu lipoproteina (LDL, VLD, HDL), supfrakcije HDL2, HDL3, Lp.
 - Određuje Hb Alc, fruktozamin, laktate, pirulate za procenu kontrole.
 - Vršiti dijagnostiku mikro i makro angiopatskih komplikacija.
 - Retinopatija - fluorescenska angiografija.
 - Manifestna nefropatija - vršiti funkcionalna ispitivanja oštećenih bubrega, uključujući biopsiju i patohistološki pregled.
 - Polineuropatija - elektromiosrafija.
 - Makroangiopatija - Dopler dijagnostika, kao i
 - Uvođenje novih metoda - hemijskih, bioloških, radioimunoloških i enzimskih, neophodnih za dijagnostiku dijabetesnih komplikacija.
7. Izrađuje doktrinarne stavove o primeni terapije dijetom, fizičkom aktivnošću, peroralnim antidijabeticima i insulinom.
8. Sprovodi sledeće terapijske postupke:
- terapiju gestacijskog dijabetesa, terapija komplikovanih slučajeva dijabetesa koji su na peroralnoj ili insulinskoj terapiji, a posebno parenteralnu ishranu;
 - primenu zatvorenih (veštački pankreas) i otvorenih sistema (insulinske pumpe) u lečenju insulin zavisnog dijabetesa;

- lečenje alergijske i anafilaktične reakcije na insulin, lečenje najtežih slučajeva hipoglikemijskog reagovanja i kome,
- lečenje dijabetesne ketoacidoze i kome kao i
- lečenje svih slučajeva hipersmolarne kome i laktatne acidoze;
- primenu implantabilnih sistema za infuziju insulina;
- transplantaciju endokrinog pankreasa;
- iznalaženje novih načina aplikacije insulina;
- primenu najnovijih savremenih preparata insulina, uključujući i humane, radi procene terapijske efikasnosti;
- primenu najsavremenijih oblika lečenja retinopatije (laser i dr.);
- primenu najsavremenijih oblika lečenja polineuropatije;
- primenu najsavremenijih oblika lečenja nefropatije (peritonealna dijaliza, hemodijaliza, transplantacija);
- primenu najsavremenijih oblika lečenja mikro i makroangiopatija (koronarnu by pass, by pass arterija donjih ekstremiteta, by pass aa carotis i sl. pitanja terapijskih postupaka za rešavanje mikroangiopatije i makroangiopatija, Institut rešava sa srodnim republičkim ustanovama);
- primenjuje metode za indukciju remisije u novootkrivenom IZDM.

9. U saradnji sa stručnjacima iz odgovarajućih ustanova utvrđuje doktrinarne stavove i sprovodi dijagnostiku i lečenje dijabetesa u trudnoći kao i planiranje porodice kod žena obolelih od dijabetesa.

10. U saradnji sa vaskularnim hirurzima i ortopedima iz odgovarajućih ustanova utvrđuje doktrinarne stavove i sprovodi prevenciju, dijagnostiku i lečenje dijabetesnog stopala.

11. Obezbeđuje edukaciju lekara, ostalih zdravstvenih radnika i stručnjaka drugih profila (dijetetičara, psihologa, socijalnih radnika i dr.) iz oblasti dijagnostike, terapije i rehabilitacije dijabetesa i njegovih komplikacija prema utvrđenom programu.

12. U saradnji sa stručnjacima iz odgovarajućih ustanova utvrđuje doktrinarne stavove i sprovodi individualni i grupni zdravstveno-vaspitni rad.

13. U saradnji sa stručnjacima iz odgovarajućih ustanova utvrđuje doktrinarne stavove i sprovodi mere dijetetskog režima u raznim oblicima šećerne bolesti kao i drugim bolestima metabolizma (gojaznost i sl.).

14. U saradnji sa stručnjacima iz odgovarajućih ustanova utvrđuje doktrinarne stavove i sprovodi ocenu radnih sposobnosti obolelih od dijabetesa i njegovih komplikacija.

15. Sarađuje sa drugim odgovarajućim ustanovama (oftalmologija, neurologija, nefrologija, kardiologija, ginekologija, hirurgija, ortopedija) u cilju primene jedinstvene metodologije za prevenciju, rano otkrivanje, lečenje i rehabilitaciju obolelih od dijabetesa.

16. Sarađuje sa Svetskom zdravstvenom organizacijom.

17. Predlaže sastav i organizuje rad Republičke stručne komisije za šećernu bolest.
18. U saradnji sa odgovarajućim ustanovama ispituje i daje ateste za nove preparate koji se koriste u lečenju dijabetičara.
19. Obavlja stručni nadzor u ustanovama I i II nivoa.
20. Bavi se naučnoistraživačkim radom u oblasti dijabetologije.
21. Sarađuje i pomaže rad udruženja obolelih od dijabetesa.
22. Utvrđuje i prati sprovođenje Operativnog plana za obezbeđivanje i ostvarivanje zdravstvene zaštite stanovništva od šećerne bolesti u vanrednim okolnostima, u saradnji sa Zavodom za zaštitu zdravlja Srbije i Ministarstvom za zdravlje.

Do osnivanja ovog instituta funkciju Republičkog centra vršiće Institut za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma Kliničkog centra Srbije.

Zavod za zaštitu zdravlja Srbije

Pored poslova koje obavlja u saradnji sa Institutom za dijabetes i bolesti metabolizma, Zavod za zaštitu zdravlja Srbije vrši i sledeće:

1. Prati i proučava distribuciju i frekvenciju dijabetesa na području Republike Srbije na osnovu podataka Registra za dijabetes, ambulantno-polikliničkih i stacionarnih organizacija, izveštaja o uzroku smrti i ciljanih studija o čemu dostavlja izveštaje Institutu za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma.
2. Utvrđuje koncepciju za organizovanje i sprovođenje preventivnih mera.
3. Učestvuje u aplikaciji predloženih mera i evaluaciji njihovih efekata.
4. Proučava faktore rizika u nastanku dijabetesa i njegovih komplikacija.
5. Pruža stručno-metodološku pomoć zavodima za zaštitu zdravlja.
6. U saradnji sa Institutom za dijabetes i bolesti metabolizma učestvuje u naučno-istraživačkom radu iz oblasti dijabetologije.
7. Učestvuje u izradi izveštaja o sprovođenju Programa.